

Gudnejahtton sámedikkiid presideanttat Aili Keskitalo ja Håkan Jonsson, buorre Davviriikkaid Ráddi!

Buorre eahketbeaivvi buohkaide ja giitu go lean bovdejuvvon dán dehálaš seminárii. Lean maid ilus go Davviriikkaid Ráddi lea mearridan lágidit seminára, mii giedahallá sápmelaččaid vuoigatvuodaid. Sápmelaččaid vuoigatvuodát eatnamii ja čáhcai sihke luondduriggodagaide ja ealáhusaide, ledje fáddán vuosttaš sámi konfereanssas jagi 1917 Troanddimis. Dát seamma fáttát leat leamaš dan maŋgel guovddázis juohke sámi konfereanssas ja sierra seminárain, dego dásnai. Sápmelaččat leat máŋgga sierra stáhta riikkavuložat ja stáhtaid doaibma lea váikkuhan sápmelaččaide miehtá historjjá. Rádjegiddemat ja galbma soahti sirreje sápmelaččaid sierra stáhtaide ja daid árbbis gillájit min dálá ja boahte buolvvat.

Mu ovdanbuktima doarjjan lea PowerPoint, mii lea davvisámegillii ja engelasgillii ja muhtin osiid mielde ruotagillii.

Álgoálbmogiid vuoigatvuodát leat gárganan riikkaidgaskaččat. 1900-logu álgobealde virggálaš politihkka ja ILO 169-konvenšuvnna ovddasmanni, konvenšuvdna 107, vuodđuduvai dasa, ahte álgoálbmogat suddaduvvojit váldokultuvrii. ILO 169-konvenšuvdna, ON:a dievasčoakkáma dohkkehan álgoálbmotjulggaštus ja diimmá čavčča álgoálbmotkonfereanssa loahppadokumeanta vuodđuduvvet dasa, ahte stáhtat fertejit dorvvastit álgoálbmotkultuvrraid mihtilmasvuoda, iešmearridanrievtti, ealáhusaid ja eanan- ja čáhcevuogitvuodaid. Sihke ILO 169-konvenšuvdna ja álgoálbmotjulggaštus gáibideaba giddet earenoamáš fuomášumi dakkár álbmogiid vuoigatvuodaide, mat orrot máŋgga stáhta viidodagas, dehege namuhuvvon geatnegasvuodát gusket earenoamážit sápmelaččaid ja daid stáhtaid, gos sápmelaččat orrot.

Sápmelaččat lea davviriikkain hilgojuvvon álbmotjoavku, badjelgehččojuvvon nubbi. Sápmelaččat leat adnon dološ kultuvrralaš gárgananbázáhussan ja buncarakkisin stáhtaide. Sápmelaččat leat ciealahuvvon ja vealahuvvon giela ja kultuvrra geažil. Sámi kultuvra ja sápmelaččat leat geahččaluvvon sogahuhttot bággoasteriliseremiin ja assimilerenviggamušaiguin. Sápmelaččat eai heiven maid jurdagii ovttá álbmogis ovttá stáhta rájiid siste. Álgoálbmoga eksisteren ii heiven davviriikkalaš buresbirgenservodaga jurddašeapmái, mas buohkaiguin galggai meannuduvvot ovttaveardásaččat. Ovttaveardásaš meannudeapmi dáhpáhuvai goitge válđoálbmoga dárbbuid ja oaidninvugiid vuolggáčuoggáid guvllas, mii doalvvui duohtaášsis sámi álbmoga vealaheapmái.

Dát árbi eallá ain davviriikkain, sihke Suomas, Norggas ja Ruotas. Stáhtat ákkastallet politihkaset, mas sápmelaččaide eai háliiduvvo addojuvvot sierravuogitvuodát, buohkaid bajiloainnu dásearvosaš meannudemiin, mii duođalašvuodas doalvu sámi kultuvrra jávkamii. Gažaldat lea maid das, ahte eiseválddit eai ipmir sámi kultuvrra ja dan duođalaš luonddu. Jurddahuvvo, ahte buot lea bures, go sápmelaččain leat bohccot, sápmelaččat gárvodit sámi biktasiidda, sámegeiella oahpahuvvo skuvllas iige almmolaš vealaheapmi gávdno. Muhto sápmelaččathan šaddet eallit stáhta lánkaásaheami, hálddahusa, joatkevaš ruđalaš lassáneami ovddošeami sihke njuolggadusaid ja politihka stivrema vuollásažžan. Datdahan buviha máŋggaid sápmelaččaid.

Sápmelaččat, geat háliidit dorvvastit luonddu ja kultuvrra bistevasvuoda, šaddet geažos áigge deaivat sivahallama go mii háliidit eallit iežamet kultuvrralaš árbevieruid mielde. Stáhtaid sektorjurdda-

heapmi duohtaáššis uhkida sámi kultuvrra boahhteáiggi. Stáhtat bidjet hálldahusasteaset ja mearrádusaineaset ealáhusáššiid, dáidaga, giellaáššiid ja skuvlema iežaset leađmmaide ja sektoriid-da. Sektorjurddaheapmi eastá ollisvuoda oaidnima ja hábmema. Sámi kultuvrras juohke dinga gullá ollisvuhtii ja ovdamearkka dihte boazodoalu atnin dušše ealáhussan lea uhkkin oba min eallin-vuohkáseamet.

Sápmelaččat, geat vuostálastet ruvkkiid vuodđudeami, adnojuvvojit sivalažžan oba stáhta dehe guovllu beroštumiid dehege váldoálbmoga dárbbuid vajálduhttimis. Sámiid rivttiin lea ain jearaldat váldoálbmoga rivttiin buot stáhtain, nuppiiguin sániiguin sápmelaččaid vuoigatvuodát árvoštallo-juvvojit gaskavuodas váldoálbmoga dárbbuide ja vuoigatvuodaide. Lean fuobmán, ahte stáhtaide sámi kultuvrra eksisteren lea duohtaáššis ideologalaš buncarakkis. Min kultuvramet, dan vuoigat-vuoda ja earenoamášvuoda eai bastte giedahallat ja min nanu kulturárbevierromet lea mángasii uhkki. Globála máilmmis mánggas muosáhit dorvvuhisvuoda ja atnet sápmelaččaid, geaid soh-kasearvvuš ja kultuvrralaš oktavuoha lea ealli, uhkkin dehe muittuhussan das, ahte váldokultuvra ii leat bastán seailut liikká ovttalágánin iige gievran muhto lea várá vuolde ovttaiduvvat globála ovt-talágán kultuvran. Davviriikkalaš buresbirgenservodaga jurddašeapmái oba jurdda das, ahte stáhta rájiid siste eallá sierra álbmot, mas lea sierralágán ideologiija, kultuvra ja searvvušvuogádat, lea ain vieris ja buncarlaš.

Min luondoipmárdusamet, eallinfilosofija, eallinvuohki bohccuiguin, guliiguin ja meahci valljiguin ii ipmirduvvo. Kultuvramet ii leat dušše giella ja čáppa duojit, muhto daid duogázis lea olles buol-vadagaid mielde bistán eallinvuohki, mii geahččaluvvo geažos áigge heaittihuvvot ja dađi lági mielde sápmelaččain dahkkot gielalaš unnitlohku. Mii leat jorbalašargumentašuvvna (enġelasgillii circular argument; ruošagillii cirġelargument) siste: buohkaid dásseárvosaš giedahallamiin duddjojuvvojit dilit, mat sáhttet doalvut sámi eallinvuogi jávkamii.

Sápmelaččaide davviriikkalaš buresbirgenstáhta historjá ii leat nu gutnálaš go davviriikkat háliidit dan riikkaidgaskasaš dásis čalmmustahttit. Čuvgehusstáhta lundui gullá, ahte historjá ii viggjuvvo čiegaduvvot muhto das ohppojuvvo. Go geahččá dán mutto dili ovdamearkka dihte dáppe Norggas, mas boazodoallokultuvra geahččaluvvo duššaduvvot bággonjuovvamii bággemiin, de orru ahte historjjás ii leat ohppojuvvon velge mihkkege.

Suomas ILO 169-konvenšuvvna ratifiseremis lea ságastallojuvvon 1990-logu álggu rájes. Suomas leat leamaš sierralágán doaibmagottit ja čielggadeamit, mot ášši galggalii čovdojuvvo. Davviriikkalaš sámi konvenšuvvnnas vurdojuvvui ášši čoavdin, muhto sámi konvenšuvvna boahhteáigi lea rabas iige ovttage konvenšuvvna artiġkalis leat vel ovttaielalašvuoha. Álgomuttos buot evttohusat ILO-konvenšuvvna ratifiserema várás Suomas vulge das, ahte sámiid ruovttuguovlu hálldahuvvoolii stáhta, suohkaniid ja sámedikki oktasašdoaibmagottiin, mas sápmelaččain ii livčče alimus mearridanváldi. Sápmelaččat eai dohkkehan dán málle.

ILO 169-soahpamuša ratifiserenulbmilat ja sámedikki vuodđudeapmi duddjoje Supmii sápmelaččaid vuostásaš áimmu ja lihkadusa. Sápmelašvuostásaš čálašeapmi, sápmelaččaid uhkideapmi ja viggamušat duššin dahkat sámi kultuvrra leat bistán gitta dáid beivviid rádjái ja leat juobe viivvuhuvvan maġimus jagiid. Suoma sápmelaččat leat váiban, duššástuvvan ja loavkahuvvan. Dasa lassin stuora joavku olbmot, geat vuostálaste sámi kulturiešstivrenlága, sámedikki vuodđudeami ja sámiid álgoálbmotsajádaga leat dassázis julggaštan iežaset Suoma rievttis álgoálbmogin ja leat maid ohcalan sámedikki válgalogahallamii. Suomas leat viggan maid hutkat váldoálbmoga doaimmas aivve iežas sámi vuollekultuvrra, mas ii leat mihkkege oktavuodaide sámi kultuvrra historjái dehe oba sámi kultuvrii obanassiige. Sámi searvvuš háliiduvvo assimilerejuvvo nu ahte sámi kultuvra biđgejuvvo siskkil guovllos.

Dán válgaáigodagas Suoma sámediggi oaččui stáhtarádi ráđđehusprográmmii ulbmila ratifiseret ILO 169-konvenšuvnna. Dasa lassin Suomas lea golmma sierraláhkii válđojuvvon sámi kultuvrra geahnohuhttima gieldu. Suomas lea molsahuvvan stáhtaministtar ja dálá stáhtaministtar Stubb ráđđehusprográmmas daddjojuvvui, ahte Suopma ratifisere ILO 169-soahpamuša, jos stáhtaráđdi ja sámediggi beassaba ovttamielalašvuhtii sápmelašmeroštallamis sámediggelága ođasnuhttimis. Dat gal lea olahuvvon, muhto ráđđehusbellodagain ii leat go moatti jiena eanetlohku riikkabeivviin. Ođasnuhttima vuolggačuokkis lei dat ahte riekteministtar ii doalvvo lánkaodasnuhttima riikkabeivviide, jos sámediggi ii dan doarjjo. Sámediggi attii iežas doarjaga ođasnuhttimii.

Ođasnuhttimis rievdaduvvolii sápmelačča meroštallan, gáibiduvvolii ahte eiseválddit riemale bargat ovttasráđiid sámedikkiin sihke lasa lassin meroštallojuvvo sámi kultuvrra sisdoallu. Sámi kultuvrii gulale ee. sámegiella, árbevirolaš sámi ealáhusat, árbevirolaš diehtu, duodji ja luohteárbevierru. Maiddái sámedikki barggut dárkkistuvvole. Sámedikki bargun boadálai ee. hálddašit sámi kultuvrra. Lánka lea riikkabeivviid giedahallamis, ja riikkabeivvit doallá manimus dievasčoakkáma njukčamánu 13 beaivve. Sámediggelánka ođasnuhttojuvvo jos riikkabeivvit dan nu mearrida. Lánka lea bohciidahtán stuora vuostálastima. Buot davimus Suoma riikkabeaiveovddasteaddjit vuostálastet lánkaevttohusa ovttamielalaččat. Sii leat válbmasat doarjut sámegiela giellabeisiid ruhtadeami – dehege sápmelaččaid gielalaš unnitlohkun, muhto ii jur eará. Eallit gelddolaš áiggiid sihke sámediggelága ođasnuhttima ja ILO 169-konvenšuvnna mearrideamis go dathan maid galgá geargat dohkkehuvvot ovdal go dáid riikkabeivviid doaibmaáigi nohká.

Suomas lea válmmaštallon ILO 169-konvenšuvnna ratifiseren dán válgaáigodaga áigge. Stáhta vuolggačuokkis lei, ahte sámiid ruovttuguovllu eatnamiid ja čáziid hálddašeapmái ja oamasteapmái eai dahkko rievdadusat. Riekteministeriija vuolggasadjin lei, ahte ILO 169-konvenšuvnna ratifiseren ii dolvojuvvo riikkabeivviide, jos sámediggi ii dan doarjjo. Stáhta háliidii ILO-konvenšuvnna ratifiserenáššegirjiide laktojuvvot čilgehusa. ~~Sámediggi vuostálasttii dan.~~ Stáhta ilmmuhii, ahte konvenšuvdna ii ratifiserejuvvo almmá čilgehusa haga ja das ii lean šiehtadallanmunni. Dan manjel sámediggái lei dehálaš, ahte čilgehus bargojuvvo hui fuolalaččat ja oažžut dasa midjiide dehálaš ravdaevttuid. ILO-konvenšuvdnii eai sáhte dahkkot várrehusat dehe reservašuvnnat, muhto čilgehus sulástahtta reservašuvnna. Čilgehusa sáhtta lohkat ollislažžan PowerPoint-dias, man dihte in riema, inge áigegárživuoda gearggage, čilget dan bienasta bitnii.

ILO 169-konvenšuvnna ratifiserema olis rievdaduvvolii meahcceráđdehulánka. Meahcceráđdehus lea Suomas mii hálddaša nu daddjon stáhta eatnamiid ja čáziid. Meahcceráđdehusa lánkaodastusa mielde eanangeavaheapmi galgá plánejuvvot ovttasráđiid sámedikkiin iige meahcceráđdehus sáhte heajudit sámi kultuvrrain bargama evttuid. Meahcceráđdehusa hálddus leat 91 % sámiid ruovttuguovllu eanan- ja čáhceviidodagas.

Ráđdehusa evttohusat sámediggelánkan ja ILO 169-konvenšuvnna ratifiserema várás válmmaštallojuvvoje ovttasráđiid sámedikkiin ja dain šiehtadallojuvvui hui vuđolaččat ja olu gerddiid. Dain ráđđádallamiin lea sápmelaččaid ovddalgihtii miehtan, mii vuodđuduvvá eaktodáhtolaš dihtui. Proseassa nappo deavdá riikkaidgaskasaš álbmotrivttiid gáibádusaid.

Sámedikki vuolggasadjin lea leamaš, ahte álgoálbmotrievttit gullet sápmelaččaide. Konvenšuvdna ii sáhte ratifiserejuvvot, jos álgoálbmotrievttit addojuvvojit muhtin eará beliide. Dán geažil eat dorjon mange muttos oktasaš eanangeavahandoaibmagottiid dehe hálldahusa. Sámedikkis galgá leat njuolggováikkuhanváldi. Konvenšuvnna ratifiseren ii maid sáhte dárkkuhit dan, ahte Suopma deavddálai buot konvenšuvnna evttuid, muhto dat čatnasa ovddidit álgoálbmotrivttiid, lágaid ja hálldahusa. Jos Suopma ii doaimma čilgehusa mielde, de sámediggi sáhtta cealkit iežas eret čilgehusas boahhteáiggis. Min ipmárdusa mielde konvenšuvnna ratifiseren gáibida ee. sámi boazodoalu buoret suoji, siidaortnega vuhtii váldima lágaid dásis sihke buoret ruđalaš ja eará

doarjaga boazodollui. Konvenšuvnna olláhuhttin gáibida Suomas vel olu barggu. Earret eará boazodoallolága ja birasgáhttenlága ollislaš ođastusat álggahuvvojit boahte rikkabeaiveáigodagas.

Sámediggi attii iežas doarjaga konvenšuvnna ratifiseremii. Ieš in ávžžuhan sámediggái konvenšuvnna ratifiserema, ja munnje livččii heiven maid dat, ahte Suopma ii livčče soahpamuša ratifiseren, daningo konvenšuvnna áššegirjiide laktojuvvon čilgehus ii dávis sámedikki guovddášulbmiliidda. Sámedikki eanetlohku anii soahpamuša ratifiserema vealtameahtun áššin ja nube munnai dorjon de ratifiserema. Stuorimus ágga doarjumii lea diehttelas dat, ahte sámediggi háliida sápmelašvuostásašvuoda ja kultuvrra buorringeavaheami ja assimilerenviggamušaid nohkat. Sávvamis konvenšuvnna ratifiseren duddjolií dili, mas sápmelaččat sáhtále ráfis bargat árbevirolaš ealáhusaideasetguin ja bargat kultuvrraset mielde almmá assimilerema balu haga. Konvenšuvnna ratifiseren livččii ođđa álgu.

Suoma sámediggi lea vuolgán das, ahte min árbevirolaš ealáhusamet, boazodoallu, guolástus, bivdu ja duodji leat sámi kultuvrra váimmusin ja mearridit sámegiela ja min kultuhámi seailuma. Min ealáhusamet doalahit sápmelaš eallinvuogi. Jos dat jávket, jávká maid sápmelaš eallinvuohki ja sápmelaččain šaddá dušše gielalaš unnitlohku. Sámi kultuvra lea Suomas hui uhkivuloš ja sámedikki oainnu mielde galget bargojuvvot njuolggodoaibmabijut sámi kultuvrra suodjaleami várás.

Sápmelaš doaibmabiras boahtá ovdalaččasnai váttásnuvvat dálkkádatrivdama ja sápmelaččaid Sámis eret muotkuma dihte. Suomas lea sámi boazodoalu árbevierru lea hui gievra, muhto diehttelas mis maid leat hástalusat. Stuorimus hástalus lea dat, ahte boazodoalloláhka ii suddje sámi boazodoalu. Sápmelaš sohkamearka- dehe mearkaoallivuogádaga vuostá lea fállehuvvon, go boazodoalloeiseváldi lea miedihan sámi sohkamearkkaid sámi sogaid olggobeallái láddelaččaide. Orohagaid ja bálgesiid boazologut leat Suomas alimus mearrái dievvan, guohtoneatnamiin gilvalit maid eará eanangeavaheadjit ja váldoálbmoga boazoeaiggádat. Sámiid ruovttuguovllu bálgesiid leat uhkidan sáhkuiquin liiggás stuora boazologuid dihte. Dat eai goit leat máksojuvvon ja orrunai leame, ahte stáhta balddahallá sápmelaččaid ja geahččaladdá dehege deste min jegolašvuoda. Mii leat duddjon ILO-konvenšuvdnašiehtadallamiin vuodu dasa, ahte sáhttit dorvvastit boazodoallokultuvrra boahteáiggi ja ratifiserema maŋnel riepmat ođasnuhttit boazodoallolága suddjet sámi kultuvrra ja sámi boazobargomálla boahteáiggi.

ILO 169-soahpamuš ii suddje sápmelaččaid, jos sámediggi ja sápmelaččat eai gáibit rivttiideaset ja deste konvenšuvnna duopmostuoluin. Sámedikkis lea váldoovddasvástáduš das, mot ILO 169-konvenšuvdna olláhuhttojuvvo ja mot dat ratifiserejuvvo. Sámedikkiit galget leat vuđolaččat, áššedovdit, buorit šiehtadallit ja doallat gitta sámi kultuvrra árvvuin ja árbevieruin. Kompromissat eai sáhte bargojuvvot nohkameahtumit. ILO 169-konvenšuvdna lea nu gievra go sápmelaččat háliidin dan leat. Lea čielggas, ahte stáhtat háliidit deavdit duššefal riikkaidgaskasaš geatnegasvuodaide minimagáibádusaid.

Vaikko Suoma sámediggi čatnasii dasa, ahte sámiid ruovttuguovllu eanan- ja čáhcevuogiatvuodat eai rievdda, de vel datge ii leat nohkka buot suomelaččaide. Buot davimus Suoma riikkabeaiveáirasat vuostálastet konvenšuvnna ratifiserema. Vuostálastin gávdno measta buot riikkabeivviid bellodagaid siste. Riikkabeaiveválggaid lagasvuolta maid ii veahket dili, daningo dálá namuhuvvon riikkabeaiveáirasat háliidit dahkat sápmelaččaid vuogiatvuodain válgafáttá. Suopma lea ožžon mánggaid riikkaidgaskasaš rekommendašuvnnaid ratifiseret ILO 169-konvenšuvnna. Jos soahpamuša ratifiseren healbbalii, de das livčče riikkaidgaskasaš ja našuvnnalaš váikkuhusat. Suoma stáhta ja sápmelaččaid gaskavuodat hedjonivčče ja nu maid Suoma buorre olmmošriektebeaggin. Dat maid čájehivččii dan, ahte sápmelaččat eai velge háliiduvvo dovddastuvvot álgoálbmogin dan sajádahkii gullevaš vuogiatvuodaiguin.

Norga lea ratifiseren ILO 169-konvenšuvnna. Ruotta ii gul áiggo ratifiseret konvenšuvnna anjke dálá riikkabeaiveáigodaga áigge. Ruošša ii konvenšuvnna sihkkarit ratifisere anjke dán buolvva áigge, jos riikka politihkka ii ođasnuva vuodu ráje. Norga ja Suopma, jos dat ratifisere konvenšuvnna, leaba lahknonan sierra ládje. Juohke riikkas leat iežaset riektestáhtaprinshpat, muhto livččii dehálaš, ahte sámi álbmoga buohta gávdnolii oktasaš ipmárdus das, mot sámiiid álgoálbmotrievttit sáhttet ovddiduvvot buot stáhtaid viidodagas. Davviriikkalaš sámi konvenšuvdna lea okta vuohki ja reaidu, muhto visot sápmelaččat eai sáhte vuordit konvenšuvnna gárváneami.

ILO 169-konvenšuvnnas leat muhtin guovddáš artihkkalat. Artihkal 4 geatnegahtá suodjalit árbevirolaš institušuvnnaid, artihkal 6 geatnegahtá ovttasbargama, artihkal 14 guoská sihke eanan-, čáhce- ja návddašánvuoigatvuodaid, artihkal 15 rievtti luondduriggodagaide ja ávkkiid ovta dásu juohkimii, artihkal 23 suodjala árbevirolaš ealáhusaid. Artihkal 32 geatnegahtá duddjot diliid mángga riikkas ealli álgoálbmogiid gaskavuodaid doalaheapmái.

Norgga stáhta doaimmat bággonjuovvat beali bohccuin uhkida oba sámi kultuvrra boahhteáiggi ja guoská dakko bakte sápmelaččaid sajádaga álgoálbmogin. Dat uhkida árbevirolaš sámi siidavuogádaga, man suodjala konvenšuvnna artihkal 4, seamma ládje go artihkkala 14 dáhkidan návddašánrievttit ja artihkkala 23 riekti árbevirolaš ealáhusaide. Lea oba sámi álbmoga ášši, jos kultuvrra boahhteáigi lea uhkiduvvon muhtin stáhta viidodagas. Sápmelaččaid vuoigatvuodát ja sámi kultuvrra boahhteáigi ii leat doaibma, mii dáhpáhuvvá dušše stáhta rájiid siste, muhto dat guoská buohkaid min sápmelaččaid. Sávan, ahte oažžut Norgga boazosápmelaččain dieđuid ja evttohusaid, maid sámi álbmot galgá bargat áššis. Golmma riikka sámedikkiid ovttasbargoorgána, Sámi parlamentáralaš ráđđi, lea gearrgus giedahallat ášši.

Sápmelaččat leat vuordán, ahte davviriikkalaš sámi konvenšuvnna bakte duddjojuvvole eavttut gievrrat Sámi parlamentáralaš ráđđái. Eahpidan, ahte sámi álbmot ii sáhte vuordit nu guhká ja mii fertet beavttálmahttit, stáđásnuhttit ja buoridit parlamentáralaš ráđi doaimma, vai sáhttit veahkehit sámi álbmoga dáláža buorebut. Ruvkkiid vuodđudeapmi Ruotas, bággonjuovvanmearrádušat Norggas, Ruošša sámiiid oba kultuvrra uhkivuložin šaddan dehe sámiiid assimilerenviggamušat Suomas, gusket visot sápmelaččaid ja sápmelaččaid oktan álbmogin. Sápmelaččaid oktasaš árvvut galget stivret sápmelaččaid ovttasbarggu, iige dat sáhte leat dušše sátneherven. Jos eat sáhte vuodđudit beaktilis parlamentáralaš ráđi, de sámedikkiid ovttasbargu ja sápmelaččaid sajádat oktan álbmogin hedjona sakka.

Dálá áigge sápmelaččat leat gokčojuvvon davviriikkalaš ovttasbarggu olggobeallái ja sápmelaččat leat mielde dušše stáhtaid eavttuiguin almmá eakti mearridanválddi haga dehe rievtti oassálastit áššiid válmmaštallamii. Seammalágán dilli lea ártkalaš ráđis, man lahttuvuoda sámi parlamentáralaš ráđđi maid lea ohcan. Lea dehálaš, ahte Davviriikkaid Ráđđi lea lágiidan dán seminára, muhto dat ii sáhte guorahallat ášši dušše stáhtaid bakte, muhto ráđđi galgá geahččat speadjalii ja nuppástuhttit doaibmavugiidis, vai dan doaibma sáhtá joatkahuvvat boahhteáiggis. Dákkár signálago Davviriikkaid ráđđi háliida addit sápmelaččaide ja máilbmái mot davviriikkat dikšot álgoálbmotáššiid? Makkár árvomáilmmis Davviriikkaid Ráđi doaibma muitala. Sávvat, ahte davviriikkat dorjot Sámi parlamentáralaš ráđi ohcamuša ovttamielalaččat.

Giitu beroštumis!